

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra AF GRUNDTVIGS DAGBØGER

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 16.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig01val-shoot-idm140411867961120/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Af Grundtvigs Dagbøger

Men blandt dem Jæg ogsaa saae
 M: C: B:¹ En ung næsevis Kompan
 Disse tossede Griller faae,
 At han vist var en lærd Mand.
 Men derpaa jeg ogsaa saae
 Den talentbegavede Mand
 Snart sit Rejsepas at faae
 Over til hiat Naboe Land.

Det kan være mere end nok til en Prøve. Versene ere slette, og Tankerne havde Rimeren ventelig iaani af Dagens Blade, men han anseer det som Beviis for, med hvad Slags Vaaben han dengang havde i Sinde at bestride Religionens Fjender. — Imidlertid yttrede sig dog hos Drengen en vis Modsigelses Aand. Med sin Lærer — der behandlede ham paa det venskabeligste og gjerne fremlokkede hans Mening for at lære ham at tænke — streed han ofte i Religionen. — Syndefaldet og Menneskets fri Villie erindrere han sig endnu som Tvistepunkter. — Frederik kunde ei begribe, hvi Gud skabte Mennesket, da han forudsaa dets Fald, og den fri Villie forekom ham i Dogmatikken alt for indskrænket, hvorfor han paastod, at var den ei anderledes, havde Mennesket ingen. — 1 C 15:28² forarsagede Frederik megen forgyæves Hovedbrud, da han vilde, dette Skriftsted skulde harmonere med Treeenighedsæren. — Dog herom spurgte han aldrig sin Lærer, da han ei vilde røre ved en saadan fundamental Artikel. —

Aarene skreed. 1798 i Oktbr. skulde Frd: i Aarhus latinske Skole. — Registret, hvad han af Latin og grædsk havde lært i de 6 Aar, er følgende: Katekesis — hin større — Justinus — heel og holden — Terentzes Komødier — de 3, at sige — Fædri Fabler, Ovids Klagebreve — Kun de 3 Bøger — og Kornel — ved at oversætte af den. — Her falder en Anekdot ind. — Da Frederik engang skulde oversætte et Sted af Kornel, hvor der staaer om en General — i dette Øieblik husker Jeg ei Navnet — at han blev *coronis aureis et æneis donatus*³ — skrev han saalunde paa Dansk: »Han blev begavet med Guldkroner, der vare beslagne med Kobber«. Heraf kan man just ei fatte høie Tanker om hans Latinitet, men det var dog mere Uagtsomhed end Uvidenhed, der dikterede hin Bommerl. — Grædsk: — De tre Evangelister, Apost-

¹ M. C. Braun, der i 1796 flygtede over til Hveen for at undgaa Rejsforfølgelse.
² 1 Corinth. 15:28. »Men naar alle Ting er blevne ham underlagte, da skal og Sønnen selv underlægge sig ham, som har underlagt ham alle Ting, at Gud skal være alt i alle.«
³ »begavet med« Kroner af Guld og Kobber.

Af Grundtvigs Dagbøger

lernes Gjerninger og Brevet til Romerne, samt Epiktet. — Ebraisk kjendte han ei. — Dette var da hele Frederiks skønlæstiske Liggendefar, — naar man undtager Historie og Theologi, hvoraf han kunde nok til at blive Student. —

Med bankende Hjerter traskede han bag efter Hr. Feld — med sine Bøger under Armen — til Rektor *Thura Krarup*, som skulde overhøre ham og fastsætte hans Plads i Skolen. — Den gamle snurrige Mand fandt, han ei fremviste mere, end han godt kunde gjøre Rede for, men der var adskilligt, som udfordredes til at komme i Mesterlexe, — og der skulde Jeg —, som Frederik aldrig havde seet, saasom Horatses Breve, Ovids 4de Bog, første Bog af Siseros — Kikeros — Epistler, Dansii Grammatik og de 4 første Kapitler af Genesis. — Havde Rektoren gjort ham til Fux — *ut ajunt*¹ — paa nederste Part, kunde han altsaa ikke klage, men da han befandt sin nykomne Eleve langt fra at være nogen *hospes*² i Theologien — som han meget yndede —, tog han ei i Betænkning at sætte ham som en *paries intergerinus*³ mellem mellemste og nederste Part og overlade det til hans Stræbsomhed at blive Fux for første eller Dux for sidste. — Ebraiskan paa tog han sig *privatim* at *instruere* Krabatens i. —

Her var Mosjø Frederik i en ganske ny Verden, hvor han i Begyndelsen ei fornøiede sig synderlig, thi hans honette Ambisjon tillod ham ei at høre til nederste Part, og det var strængt at følge den mellemste, der allerede et Aar havde skanderet hint grædske og romerske Epos, gjennemløbet Romus ypperste Taler og Talegjører⁴ etc. — Rektor var ham bevaagen, og i de Dele, han havde, var han temmelig hjemme. Men Konrektoren — *Jens Stougaard* — gjorde adskillige Forsøg paa at flytte Nylingen til nederste Part. I en god Hensigt gjorde han det, fordi han troede det bedre for ham, men Frederiks Ærgjerrighed blev saaret, og han glemte ei saasandt den værdige Lærer denne Fornærmelse. — *Stougaard* holdt dog snart op, da han dels saae, han intet udrettede, dels syntes, det maaskee kunde gaae ret got. — Hertil hjalp, at baade Kal[']s Verdens og Suhms lille danske Historie laae i min Hukommelses Arkiv *in promptu*⁵. Selv yndede han Historien, men hans Discipler vare for største Delen heri store Ignoranter, fordi deres Lyst til at kjende Fortiden aldrig var blevet vakt, og ei vel kunde vækkes ved Kal[']s Historie. — Dette skaffede mig temmelig min Lærers Yndest. —

Paaske 1799 begik Frederik en Synd, der havde mange Ube-

¹ ∴ som man siger. ² ∴ fremmed. ³ ∴ Mellemsving. ⁴ ∴ Cicero. ⁵ ∴ til Rede.